

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 28 nr. 21

5. november 2015

Ass./Foto: Gert Hansen

Åbningstider
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

STARK
Det professionelle byggemarked

ANGALANISSAT ANGALATITSIVIK ULUMUT ISUMAGITIGUK BOOK DIN REJSE HOS ULU TRAVEL

- Nunatsinni nunarsuullu sinnerani angalanerit
- Unnuinerit
- Angalanermi sillimmasiineq
- Biilini attartorneq i. i.

- Rejser i Grønland samt rejser i udlandet
- Overnatning
- Rejseforsikringer
- Billeje

Torvevej B-163 Postboks 422 3920 Qaqortoq
Tlf. 64 11 77 ulu@ulu.gl www.ulu.gl

Ammasarfitt/Åbningstider: Ataa/Man • Tall./Fre. 10.00 -16.00

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Tæppeland
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 49 44 09
Låseservice 49 26 27 - VVS 56 26 15
e-mail: qaqortoq@permagreen.gl
Mestervej B-1328 - 3920 Qaqortoq

KA Auto ApS

Service og reparation af alle bilmærker.

Kilaalap Aqquataa B-1616 • Tlf. 64 24 08 • Fax 64 24 28 • Mobil 53 24 18 • www.ka.gl

Biilit suugaluartulluunniit
aserfattaalillugillu iluarsaatarpavut.

Sipaakkitt
Spar

25,-

NERSUSSUUP NEQAA
CUVETTESTE
PR. ½ KG

39⁹⁵

Brugseni

Qaqortoq 45/2015

Neqeroorutit sapaammut novembarip 8-at 2015 ilanngullugu atuutissapput
Tilbudene gælder til og med søndag 8. november 2015

Napparsimanerup nalaani aqqusaagaqarsimanermi oqaluttuaq

Ove Christensen

(IB) Siussinnerusukkut Kujataamiu oqaluttuanik atuar-tartullu isumaanik imaqtarsimavoq Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfiup iluani pissutsit. Akulikitsumik - pinerillu tamangajaasaq isornartorsiu-tinik imaqtarlutik, aamma una nappaalanerup nalaani oqaluttuarineqartoq allaasuteqanngilaq - naamer-luinnag. Napparsimasup uani oqaluttuarineqartumi misigisarsimasai naammaginngilluinnartut akisussaa-sunit eqqarsaatersuutigineqartariaqalersut, tassanimi pisimasup takutimmagu aningaasat isumalluutillu aju-toortoqaraangat aporfiusanngittut.

Aaqqissuisup Ove Christensen pakatsisimaqisoq oqaloqati-gisimavaa. Peruluttumik nappaatiqaraluarluni sivisuumik utaqqisinneqartarneq, amigartumik akissutisisarneq, uani pineqarpoq piffissami kingullermi Nuummi misissortinner-mi inernerani sulii akisoqarsimannginera.

Ove Christensen napparsimanerup nalaani aqqusaarsimasa-ni Kujataamiumut unikkaarivaa: Juli / augustusimi 2013 nappaatima takussutissaa siullerpaamik paasivara. Tassani paasivara anara aattaqartoq. Eqqarsaatiga siulleq unaavoq, "Aar, itikkut naaseqarsimavoq (hæmoride).

Ullut 14 - sap. ak pingasut qaanngiummata perusuersartar-fimmi issiallunga nuliama ajoqqutinni apersuivoq. Nikuikkama marluulluta anartarfik misissortartigu takusin-naavarput assut aattaqartoq. Nuliama sukkanerpaamik nakorsamut inniminneequuaanga, taamaaliorpungalu".

♦ SALG VVS-ARTIKLER

♦ VÆRELSE-/HUS UDLEJN. *)

*) UNNUISARFIK / INDKVARTERING

Plakat "Qivittoq"
69 x 102 cm
Kun
Kr. 249,50

Modelly m/elastikmotor
475 x 380mm
Kr. 149,50

- Gaveartikler m.m.
- CD & Musik DVD
- Julekort
- RC Helikoptere
- Kaffe/The Krus 10,-

VW model Folkevogn
m/RC styrefunktion & lys
26x10x10cm, Gaveæske
Kr. 589,50

Ammasarfik/Åbningstider (vejl.):

Ataas./Man. - Tall./Fre.: 11.00 - 16.30*) Arfiningorneq/Lørdag: 10.00 - 13.00

*) matoqqasarfik/lukket: 12.00 - 13.00

Matu pamaarsimassappat/Ved læst dør: Saaff./Henv. Mobil: 49 37 82

JAARAATOOQ SHOP, Jaaraatooq B-266, Postboks 112, 3920 Qaqortoq
Oqa./Tlf.: 64 21 82, Mobil: 49 37 82, e-mail: vvstekni@greenet.gl

Nutaq kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60

e-mail: qoffset@greenet.gl • ib@kujataamiu.gl

www.kujataamiu.gl

Akisusaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:

Ib Benjaminsen

Ilioqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:

Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:

Sidste frist for indlevering:

12. november 2015

Normu tulleg saqqummeqqissaaq:

Næste nummer udkommer igen:

19. november 2015

Sana

Ove-p anaa aaqqarnera eqqaasannikkaani timimigut ippi-gisimavaa najungasumi saamerliup naqisimaneqartutut misigisimanartoq. Taamaaneranullu isumaqartissamavaa pualavallaarnerup kingunera.

Nakorsiarani inaluarsuaa misissorneqarpoq. Nakorsarlut Ove-mut oqarpoq, “kusanarpallaangilaq”. Taamaattumik alaajangiunneqarpoq Ove Sana-mukarluni misissorneqassa-soq qinnguartaamik atortoqarluni, (koloskopi), taamatut mississuinerit Qaqortumi pisinnaanginnerat pissutigalugu.

Utaqqineq

Ove Christensen nangippoq: “Qaammatip ataatsip aggersarneqassaanga, nakorsaq oqarneratuut, “taamatut isikkoqar-tillugu sivilisunerusumik utaqqisoqassanngilaq”. Qaammat atasseq qaannngiummat nuliama aggersarneqarsimanersunga apersuutigaa. Naameertariaqarparalu. Qaammat ataaseq arfarlu qaannngiummata apereqqippaanga. Kisiannili sulit aggersarneqanngilanga”.

“Tusarneq ajorama paasiniaallunga Qaqortup Napparsimavia attaveqarfigaara. Taakkunanilu paasitinneq-arpunga, Qaqortup Napparsimavia sulit Sana-mit tusagaqar-simanatik”, Ove oqaluttuarpoo.

Novembarip aallartinnerani Ove sulit tusagaqanngeriarani immi Sana-mut paasiniaalluni sianerpoq. Nakorsamit qaammatit pingasut misissorneqarneranit qaangiuttullu. Ove-p oqaloqatigisani paasitippaa qaammatip ataaseq iluani misissorneqartussaagaluarluni. Sana-lu soriarsinnaanngilaq utaqqisut amerlavallaarneri pissutigalugu. Sulit qaammatit pingasut utaqqisinnaanerani tusarlerneqarluni. Tusagak nikkallunganaqisoq qiimaallannangeqisorlu Ove-p nuliaminut angerlateqqippaa.

Ilaqutariit misigisimapput sivilisunerusumik utaqqeqqissinnaajunnaarlutik, taamanikkumi misissortereernerup kingorna nakorsaq oqanikummat sukumiinerusumik misissortinnissaq qaammatip ataatsip ingerlanarani pissasoq. Maannakkulli qaammatini pingasuni sulit utaqqeqqittariaqalersinnaasoq, saniatigut inaluamigut misissortinnissaagaluaq qaammatini pingasuni kinguartoortareersoq. Nappaatip suus-susianik paasiniaanissaq ilaqutariit taamma sivilisutisumik utaqqinissaa qunugaat. Allamik neriuutissaarukkamik periarfissanik allanik misissuillutik aallartipput, Kalaallit Nunaat Peqqinnissamut isumagineqarfia isumalluutigiunnaarlugu.

Qupp. tull. nang. →

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00

Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

Autoriseret Yamahaforhandler

Inaluarsuaq

Inaluaq

Qipinngoq

Iteq

Koloskop — Qinngusertaat

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer
Industri-installationer
Service
Skibs-installationer
Data-installationer
Kommunikation
Antenneanlæg
Elevatore
Belysningssteknik

Sikringsanlæg
Patient- og nødkald
Brandalarm anlæg
Maskinelektro
Termografering
Hvidevarer
Storkøkkener
Døgnvagt
El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqarluartoq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S

Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
Fax: 642033
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

Søren tlf. 494525

Qinigassaq alla

“Paasiniaanitsinni paasivarput suliffeqarfiga sillimmaqar-
toq. Sillimmasiisarfik attaveqarfigaara ajornartorsiutinnilu
nassuiaasiffigalu. Tassangaaniit suut tamarmik sukassuuku-
luummik ingerlalerput. Ajoqqusersimanermut normua piva-
ra, paasitinneqarlungalua uanga nammineq qinigannik nap-
parsimvik naalagaaffiup piginngasaanik ujaarlissasunga.
Napparsimavik namminersortoq Danmark-imi inissisima-
soq Hamlet attaveqarfigaara. Ajornartorsiutinnilu nassuiaa-
siffigalugit oqarfineqarlungalua takkuttariaanaasunga.
Billitsimik pisivunga sisamannorgormilu 22. november
2013 aallartussannorgorluna, ataasinngormormilu misissorne-
qassallunga. Eqqarsarnaq. Sisamannorgormi Kalaallit
Nunaanit tikilluni ullullu sisamat qaanngiutiinnartut misis-
sortilluni. Taanna assut tupigusuutigaa”.

Kræft-i

“Silarloqartaarneralu pissutaalluni Danmark-imut aatsaat
apuupunga sap. ak. ataaseq qaangiummat. Novembarip 30-
ian tikippunga ataasinngormormilu 2. novembar 2013
Hamlet-imi misissortinnissannut qaaqquneqarlunga. Ullorlu
taanna inaluarsua qinnguartaammik atortulerlutik (kolo-
skopi) misissorpaat, inaluanilu kræfti tinumasooq assaaqa-
tut egeruloorsimasutut angitigisoq nassaarlugu. 15 minutsit
iluani oqarfigineqarpunga aqaguani MR scanner-tissasunga.
Marlungormormi MR scanner-tippunga aqaguani pinga-
sunngormormi paasitinneqarlunga kræfti tinumasooq siaruaa-
simanngitsoq, ataasinngormormilu pilatsillunga.
Aallaqqaataaniit naammassinissaa tikillugu pikkorilluinnar-
lutik pitsassuarmillu Hamlet-imi sullinneqarsimavunga”,
oqarpoq Ove Christensen.

Napparsimavik HAMLET, Søborg

Ove-p kræfti tinumasuusoq paasitinneqaramik anersaartungaatiartariaqarsimavoq, soorlu immi nassuiarneratut “tarnikkut assut artornarpoq”. Soorunami Qaqortumi ilaqtutani siulliullugit eqqaavai, eqqarsaaterlu sussaangitsoq, qanoq kinguneqarsimassagaluarnersoq sulii qaammatini pingasuni Qaqortumi utaqeqqissimagaluaruni.

Pilattaaneq nal. ak. arfinilinni sivilissuseqartoq pissusissamiskut ingerlasimavoq. Nakorsat inaluarsuaq 70 cm. takitigisoq peerpaat, tamatuma kingorna mersorneqarpoq katillugit 600-nik kilulinnik. Ove pilatsineranit angerlaqinneranilu ullut qulit katillugit angerlasimapput.

Misissortinnerit

Ove ukiut tamaasa koloskopi atorlugu misissoneqartassaaq. Saniatigullu tinumasunik (Polypper) kræftinnguusinnaasunik misissoneqartassalluni. Ukioq manna nakorsap nassaa-ralugillu peersimavai tinumasut tallimat, taakkunanilu pingasut kræftimut aallarnersaataasunik akoqarlutik.

Siorna taamatut misissoneqarami nakorsap tinumasut inaluarsuanit 20-it sinnillit peersimavai.

Ove-p immi aalajangersimavaa misissortinnerit taakkua Hamlet-imis pisassasut, taammaattumillu misissortinnerit nammineq akilertassallugit. Misissortinnerit pisarput aasaanerani sulinnigiffeqarnermi.

Ove oqarnera malillugu Sana-mi amigartumik sullissisimaneq ilungersornartutut tiguneqarpoq. Nangiporlu.

“Siusinnerusukkut kujataani nakorsaaniusimasooq Lars Klenov juallip akiortaallu 2013 akornanni Brugsen-imis naappippara. Klenov-ip pisumasooq tusarsimavaa eqqarsaatissatullu tigusimallugu. Nalunaarsuiffiit (journaler) Hamlet-imit apersuutigai, taammaallutik paasiniassagamikku siunissami suliniutissat qanoq isikkoqarnerisut.

Siullermi Qaqortumi Lars Klenov-imut nakorsiarnermi januar 2014 pisumi koloskopi aamma scannertinnissannut

inniminniiniarpoq. Soorunami koloskopi-mut misissortinnissaq itigartippara, Hamlet isumaqatigiissuiofiginikuugakku. Nuummilu scannertinnissanut allatsippunga. Juni 2014-mi MR scanner-tippunga sulilu Nuummiillunga nalu-naarfigineqarpona ajortoqanngitoq.

Kingusinnerusukkut Ove aperineqarpoq koloskopi atorlugu Sana-mi misissortikkusunnersooq, itigartillugillu.

Kisiannili ukioq manna Nuummi scanner-tikkusulluni.

Maanakkulli pisussaq ingerlanissamisut ingerlanngilaq.

Nuummi MR scanner-tinneq

Ove unikkaarpoq: “Napparsimaveqarfimmit Qaqortumiittumi sianerfigineqarpona Nuuliassasunga MR scanner-tikkiartorluna. Billitsissara aagakku paasitinneqarpona Nuup mittarfeqarfiani aanneqassallunga, napparsimasullu ineqarfiani najugaqassallunga. Allattoq oqarfigaara, ernerma Nuummi najugallip mittarfeqarfimmut aassagaannga aamma ernerni najugaqassallunga. Ajornateqanngila, allatullu isumaqatigiissuterput Sana-mut ingerlateqissallugit isumagissagai”.

“Nuummit apuukkama inissanullu inissereerama Sana-mukarpunga. Tikilluaqquneqarnanga suatsippunga: “sooq mittarfeqarfimmiinginnerisunga, allertup utaqqimmanga”. Akivara nalunaarutiginikuullugu uanga aanneqarnissara nammineq isumagissallugu. Akivaangalu “Aap, ilumoorpoq”, nangillunilu “aajuna matuersaat”. Sumut atusagakku aperivara. “Ineerassannut matuersaat napparsimasut ineqarfianiittumi”. Eleqqorissaartukuluullunga inussiarnisaarlungalugu akivara, nalunaaruginikuulluga ernerma inaanni najugaqassallunga. Kisianni paaserusuppara oqagu qassinut scanner-tissanerlunga”.

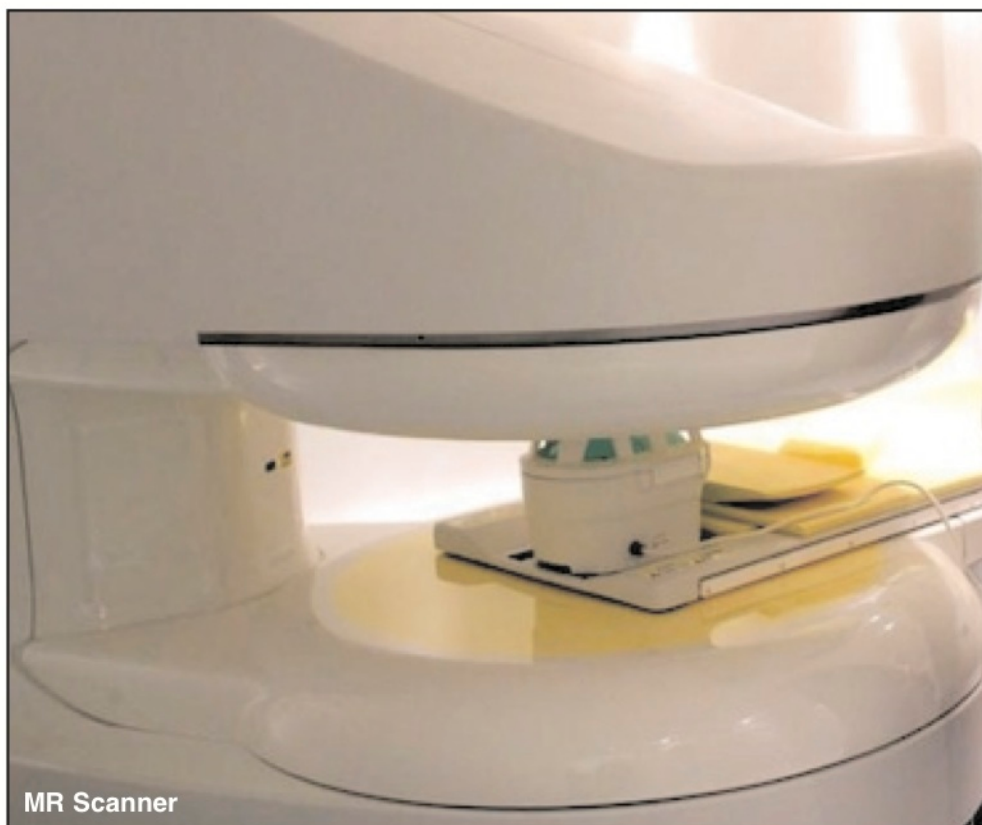
“Ingerlaanarlunilu akisinnaangilaa, paasissutissat allami inissinneqarsimanerit pissutaalluni. Ingerlaanarlunilu paasi-
Qupp. tull. nang. →

nisareerluni akivaanga suli piffissamik tunineqarsi-manngitsunga. kisiaanilu sianerimaarlutik. Aperivara qaqugu sianerfiginiarneraanga. “Aqagu” akivoq.

“Aqaguani pingasunngornermi sianerfigineqanngilanga. Sisamanngornermi alajangiuppara immi Sana-mut takullunga paasiniaaffigiarternarlutit. Apuukkama aperaakat oqarasuaatimmi normua igis-simaneraat.

Taammaattoqanngilarli, neriorsueqqillutillu sianerfigineqarumaartunga.

Ininngilanga kisiannili, nalunaarfigaakka utaqqisarfimmi utaqqiniarlunga, tusagaqarunillu oqarfigiartuinnassagannga. Kiissami nal. 10.30 nuannaartukuluulluni takkuppoq oqarfigalungalu marlunut misissorneqassasunga”.

“Sana-mit aninvunga, sivitsunngitsorli MR scanner-isarfimminngaaniit sianerfigineqarput, maannakkut takkusinnaanersunga. Ingerlaanaq eqqarsarpunga piffissaq sioqqullugu aggersarneqarpunga pisinnaajunnaartoqarsimanera pissutigaluga. Takkukkama taammaaliortoqarsimaneranik apersuutigaa. “Naamik, allamik suliassaqannginnatta”. Apereqqippunga, sooq ippassarli sianersimannginnerut (pingasunngornermi). “Aap, ajoraluartumik nalunaarfigineqarsimanngilagut”. Kinguninngua paasitsippaanga ippassarli misissorneqarsinnaasimagaluartunga: unikkaarpoq Ove Christensen.

Sulilu MR scanner-eqarfimmit anitinnani ilisimatinneqarpoq. MR scanner-tinnerata inernera paasinaviannigikkaa, radiologi aallaqqammat. Radiologimigooq assit kisimi isikui nalilersorsinnaamagit. Ove marlungornermi Qaqortumut angerlarput, neriorsorneqarsimallunilu sakkanerpaaq atorlugu paasitinneqarumaartoq.

Akisoqanngilaq

Sivisungaatiartumik misissuineri inernerit suli paasitsineqarsimannginnera pissutigalugu, 1. juni missaani Ove Qaqortup Napparsimavianut innimimmii voq isumaqarami napparsimaviup akissutit tigusiagai. MR Scanner-tinnermut inernerit apersuutigai. Kisiannili Napparsimavik aamma akissutimik suli tunineqarsimanngilaq. MR Scanner-tereernera sap. ak 5 - 6 qaanngiussimalerput.

Ove-lu ernimalaarnini pissutigalugu immi iliuuseqarpoq, Sana-llu mailadresseia nassaralugu. Nuukdoktoren-imut allagaqarpoq piumasaralugulu misissuinerit inerneranik akissuteqaqqullugit. Akineqarporli allaffigisai taanna nuumiinnaq atorneqartussaasoq. Paasitinneqarnissaminut periarfissaaruppoq. Ulloq manna tikillugu misissortsinneranit maj-i 2015 pisimasooq qanoq inerneqarsimanersoq suli naluaa.

Siusinnerusukkut kujataani nakorsaaniusimasooq Lars Klenov februar 2014-milu Ove Christensen inassimavaa napparsimaleqqaaneraniit eqqortumik sullineqarsimannginera maalaaruteqaqqullugu. Taamaaliorpoq Sana-mullu maalaaruteqarluni. Sulili akissutisimanngilaq. Naggataatigullu erseqqissaarpaa, inuit Kalaallit Nunaatta peqqinnissaqarfiani attavigisarsimasani ikiiumatuullutillu ajunnginnerpaami sullissiniartuusut.

Iliuuseqartariaqarpoq

Qulaani oqaluttuaq imminullusooq oqaluttuarpoq. Oqaluttuaralugulu peqqinnissaqarfik ullutsinni innuttaasut piumasaqaatanik naammassisinnaanngittoq. Ove Christensen - napparsimanerata nalaani - iluatsitsisimavoq suliifeqarfia sulisuminik nappaateqalissagaluarpata sillimmasiisimanera. Kikkut tamarmik taamatut inissisimanngillat. Eqqarsaatiginnerluunniit ajorangajappoq qanoq kinguneqarsimassagaluarnersoq sillimmateqarsimanngikkaluarpat.

Unikkaap aamma unikkaarivaa pissutsit amigaatillu - aallarniutimi taaneqartumi - aningaasanik toqqaanartumik attuumassuteqaanngitsut, kisiannili takutikkaa “aaqqissuuseriaaseq” ajortoqartoq. Qanoq sivisutigisumik innuttaasut naammagittassappat?

TIL SALG...

Qaqortoq Vagtservice ApS, ønskes solgt.

**B-601, på 174 m2 forretningslokale, Qaqortoq
Elektronikservice ApS bygning sælges.**

**For yderligere informationer kan Revisor Bent Kragh
kontaktes på 64 33 00 eller email bk@revision.gl**

Ukiuni amerlanerusuni atuarternerup nassataanik pujortartut ikinnerusarput Flere år i skolen betyder færre rygere

Ilinniarluarsimasut inunnit ukiualunnguani atuarsimasunit malunnartumik pujortannginnerusarput, ukiullu qulikkuuta-at marluk kingulliit ingerlaneranni inooriaatsip assigiinngisusaa annertusisimalluni. Innuttaasunik misissuinerup kingulliup tamanna takutippaa.

Inuit inooriaasiat taamalu peqqissusaat ilinniagaqarsimanermut atugarissaartuunermullu attuumassuteqarluninartut. Tamanna erseqqilluinnartumik takuneqarsinnaavoq innuttaasut pillugit misissuisimanermi Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit ullumi saqqummiunneqartumi. Pujortarnermut tunngatillugu tamanna erseqqarinnerpaavoq, aammali imigassamik hashimillu atornerluineq innuttaasuni atugarliornerpaani malunnartumik annertuneruvoq.

–"Pitsaaliuilluni peqqissutsimillu siuarsaalluni suliaqarnermut tunngatillugit pingaaruteqarpoq pitsaaliuilluni peqqissutsimillu siuarsaalluni suliniutit innuttaasunut pujortarnermik ikiaroorternermillu ajornartorsiuteqarnerpaasunut samitinneqarnissaat", oqarpoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoq Doris Jakobsen nangillunilu:

"Tamanna ilutigalugu erseqqippoq peqqinnissatigut naligiikkunnaariartortoqarnera annikillisarniarlugu susassaartut tamarmik suleqatigiittariaqarnerat. Tassani innuttaasut inuuniarnikkut atugaat isigisariaqarpavut: inissianik peqqinnartunik pissarsisoqarsinnaa-va? Innuttaasut ilinniagaqarnissamut periarfissaat tunngavissaallu qanoq ippat? Suliffissaqarpa? Naatsumik oqaatigalugu, innuttaasut peqqissumik pitsaasumillu inuuneqarnissaannut pisariaqartinneqartut pigineqarpat?"

Pujortarnermi inuuniarnikkut naligiinngissuseq Peqqissutsikkut kingunerusartut kisiisa isigisaanni pujortarneq assersuunneqarsinnaanngitsumik Kalaallit Nunaanni innuttaasut peqqissusaannut ajornartorsiutaanerpaavoq. Pujortarneq nappaaterpassuarnut, toqujaartarnermut pitsaasumillu inuuneqarnissamik annaasaqartarnermut pissutaasarpog.

Inuit ilinniagaqanngitsut 67 %-ii pujortartuupput. Inuit akunnattumik sivilisussusilimmik imaluunniit sivilisuumik ilinniagallit akornanni tamanna allatut isikkoqarpoq, taakkunanga angutit 44 %-ii arnallu 47 %-ii pujortarput.

Tassa qaffasissumik ilinniagallit pujortarnerat malunnartumik annikilliartorpoq, ukiullu 20-t kingulliit ingerlaneranni pujortarnermi ileqqut assigiinngissusaat annertusiartorsimalluni. 1993-imi ilinniarluarsimasut akornanni pujortartut amerlanerungaatsiarsimapput. Ullumikkut taakku pujortarunnaarsimapput, inuilli ilinniagaqanngitsut suli pujortarlutik.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik pujortarnerup pitsaas-

liorneqarnissaanut iliuusissatut pilersaarusiortoq, taanna 2015-ip naanerani naammassillugu suliarineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

De veluddannede ryger markant mindre end folk, der har gået få år i skole, og den forskel i livsstil er forøget i løbet af de sidste to årtier. Det viser den seneste befolkningsundersøgelse.

Folks livsstil og dermed sundhed hænger nøje sammen med uddannelse og velstand. Det er en af de helt klare tendenser, der fremgår af den befolkningsundersøgelse, som Departement for Sundhed offentliggør i dag. Klarest er tendensen, når det gælder rygning, men også misbrug af alkohol og hash er markant højere i den dårligst stillede del af befolkningen.

–"I forhold til det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde betyder det, at det er vigtigt at målrette de forebyggende og sundhedsfremmende tiltag og indsatser mod den del af befolkningen, der har de største problemer med rygning og rusmidler", siger Naalakkersuisoq for Sundhed, Doris Jakobsen og fortsætter:

"Samtidig er det tydeligt, at vi er nødt til at samarbejde på tværs for at mindske den voksende ulighed i sundhed. Her er vi nødt til at se på befolkningens levevilkår: er der adgang til sunde boliger? Hvordan er befolkningens muligheder og forudsætninger for at tage en uddannelse? Er der arbejde at få? Kort sagt, er de nødvendige forudsætninger til stede for at befolkningen kan leve et sundt og godt liv?"

Social ulighed i rygning

Hvis vi alene ser på de helbredsmæssige konsekvenser, er rygning uden sammenligning Grønlands største folkesundhedsproblem. Rygning er årsag til mange sygdomme, tidlig død og mistede gode leveår.

Hele 67% af de personer som ingen uddannelse har er rygere. Anderledes ser det ud blandt de personer som har en mellemlang eller lang uddannelse, her ryger 44% af mændene og 47% af kvinderne.

Rygning aftager altså markant med uddannelsesniveauet, og i løbet af de seneste 20 år er forskellen i rygevaner vokset. I 1993 var der langt flere rygere blandt de veluddannede. I dag har de lagt tobakken bag sig, men folk uden en uddannelse er blevet ved med at ryge.

Departementet for Sundhed arbejder på en handleplan for forebyggelse af rygning, som forventes færdiggjort ved udgangen af 2015.

monika brune
postboks 3, 3921 narsaq

mobile: 25 24 26
info@allu.gl

Har du brug for en hjemmeside - en annonce
- en plakat - en ny brochure eller et visitkort?

allu design kan hjælpe dig hurtigt og billigt

Kontakt mig på info@allu.gl eller besøg: www.allu.gl

Børn og unge bevæger sig alt for lidt

Både drenge og piger får for lidt motion, og især teenagepiger har svært ved at komme op af sofaen. Det viser den seneste undersøgelse blandt skolebørn i Grønland.

Børn skal helst lege og være fysisk aktive – stå på ski, cykle og løbe. Men sådan er det ikke for mange børn i Grønland. De tilbringer alt for mange timer stillesiddende, måske med computeren, i stedet for at spurte rundt på en boldbane sammen med kammeraterne, eller give den gas på kælkebakken.

Kun 21 % af børnene svarer, at de lever op til Ernærings- og Motionsrådets anbefaling om at være fysisk aktiv mindst en time om dagen hver dag. Blandt de 15-17-årige piger står det endnu værre til. Her svarer kun 8%, at de er fysisk aktive en time om dagen hver dag.

Fordi let aktivitet som for eksempel gang ikke indgik som en svarmulighed, da skolebørnene blev spurgt om fysisk aktivitet, antages det dog, at der er flere, der rent faktisk lever op til de officielle anbefalinger.

I følge WHO's mere nuancerede råd, skal børn mellem 5 og 17 år være fysisk aktive mindst en time dagligt - og der skal være tale om moderat til høj intensitet. Det vil sige, aktiviteter og sport, som du bliver forpustet af. Desuden er det vigtigt, at børnene får pulsen i vejret og sved på panden mindst 3 gange om ugen for at styrke muskler og knogler. Det er ikke tilstrækkelig med en stilfærdig gåtur, selvom det er bedre end ingen aktivitet.

Naalakkersuisoq for Sundhed, Doris Jakobsen er bekymret over udviklingen og appellerer til alle, der har med børn at gøre, om at hjælpe med at motivere dem til et fysisk aktivt liv:

- ”Vi ved at fysisk aktivitet har stor betydning for vores helbred og livskvalitet. Skolebørn der er fysisk aktive klarer sig bedre i skolen og har en højere trivsel end børn, der ikke er fysisk aktive. Vores mål er en times skemalagt fysisk aktivitet for alle børn og unge under 18 år”.

For nylig udgav Departementet for Sundhed et idekatalog til fremme af fysisk aktivitet, hvor blandt andet skoleledere og skolelærere kan finde ”tips og tricks” til at få mere fysisk aktivitet ind i skoledagen. Eksempelvis kan fysisk aktivitet integreres i undervisningen, eller måske kan alle på skolen begynde dagen med en rask gå- eller løbetur.

Allakkat ammasut

Ammasumik allagaqarlunga erseqqissumik nassuiaateqquvunga imeq illup iluani atugarput kuuterujussuaqqaalugu aatsaat imersinnaasaratsigu.

Utoqqaat ulluata nutaartaata suliarineqarnerata nalaani sakortuumik manngertormik kinertumik aqqusaarneqartar-

pugut, sioqqanik kajortunik asattarfimmut anartarfiullu marrartaanut asattuinaartaqaluni kajortittartarmata nippoqqa-sunik.

Illumi ningiuulluni tujorninaqaaq pingaartumik nerilernermi erngup atugassap kajorujuttuartup illinnaalunnartarnera. Taamalu errortanut qaamasunut pequsiileqanaanartumik maniorarnissaanut qalipaasersuisarluni. Ukioq manna 2015 nukissiorfimiit iluarsarniarneqaralarpoq (taamaagilarli). Sivikitsuinnarmik pitsannguuteqartarpoq qaamavinnngisaa-narporli.

Tamatigut imermik atuilernermi kuutitserujussuarterput qaamatit tamaasa akilertuartarparput, naak nammineq pisuusutiginnikkalarlugu. (Pissusissaanartut pisut taamaa-tut kiffartuusisuniit isigineqarsinnaanngillat, uagummi akili-gassanik akiliingilaarutta qanoq pineqartarpugut). Eqqarsarluariarama aallaavialu isiginnaarlugu maluginiar-para aallaavianiit qulitsinni ruujoreq illup 1065-ip tungaa-noortoq ilua pinngitsoorani manngertornerujussuarnik sioq-qanillu unerarfigineqartassasoq. Taamalu aallaavia slange-ligaq qanorsuaq kuutikkalarpat ruujorip ilua allannguuteq-angaarnaviarnani.

Taamaatumik kissaatigaara ruujoreq illutta 1065-ip tungaa-noortoq piaartumik nutaamik taarserneqassasoq. Peqqinnanngitsumik imigaqaanernek akuersaaqqinneqaanar-sinnaangilaq, bakterieqaleriataanaavormi uninngaantut assigisaalu aqqugalugit pilersinneqartumik.

Sofie Kielsen, Qaqortoq

TIL SALG...

**Qaqortoq Vagtservice ApS, ønskes solgt.
B-601, på 174 m2 forretningslokale, Qaqortoq
Elektronikservice ApS bygning sælges.**

**For yderligere informationer kan Revisor Bent Kragh
kontaktes på 64 33 00 eller email bk@revision.gl**

Neriuffik Qaqortoq

Neriuffik Qaqortumi ilaasortaqarneq suliniutit nunaqqataasunut saqqummiutilarparput.

Neriuffik Qaqortumut kinaluuniit ilaasortanngorsinnaavoq. Nappaamik eqqorneqarsimagaani ilaasortaagaani arlaatigut aningasanik tapiisinnaasarput.

Ilaasortaaneq ukumut 50 kr.

Ilaasortanngorusuttut ukununnga saaffiginissinnaapput:	
Suilittaasoq Lea Simonsen	49 34 29
Aningaaserisoq Sofie Berthelsen	53 24 94
Allatsi Karen Motzfeldt	26 92 48

Sundhedsvæsenet - lægevikarer

Gang på gang oplever jeg at familie, venner og bekendte forlader denne vreden som følge af manglende behandling i sundhedssystemet.

Det skal i den forbindelse pointeres, at der ikke er sundhedspersonalet på Qaqortoq sygehus, der er noget alt med - MEN

Det er skiftende lægevikarer, der er skyld i dette.

Hvor mange gange opleves det, at patienterne er hos lægen gennem flere år og i mange situationer hjemsendes patienterne uden nogen som helst form for undersøgelse, men med kun et par pamoler i lommen til at tage eventuelle smerter.

Problemet er rejst overfor daværende sundhedsminister Steen Lyngve ved et møde på Patienthjemmet i København, og han medgav at Landsstyret og sundhedsdepartementet udmærket er klar over problemet, men man gør intet fra Landsstyrets side for at ændre denne form for patienternes forfærdelige situation. Vores forslag til Steen Lyngve var, at man fra Landsstyrets side tog hånd om situationen for at få lønniveauet for lægerne op, således at vi kunne få ansat faste læger i stedet for vikariater. Dette ville gavne situationen for patienterne. Der er imidlertid intet sket uanset at Steen Lyngve meddelte, at han ville rejse dette for Landstinget.

Vi oplever her at lægevikarer varer 1 til halvanden måned, hvorefter der kommer ny læge, således at som patienter kommer til forskellige læger næsten hver gang vi henvender os til sygehuset.

For mit eget vedkommende er jeg måske privilegeret, idet jeg efter opdagelse af kræftsvulsten har fået en virkelig god

behandling i sundhedssystemet og min opfattelse er, at sådan både må og skal det være for alle patienter der henvender sig.

Det er nu vores håb, at den nye regionslæge er i stand til at pålægge de lægevikariater som kommer, at gøre noget ved situationen, således at patienterne ikke går forgæves.

Vi kan ikke ændre de forkerte behandlinger der er foretaget indtil nu, men med dette håber vi at der fremover kommer en ordentlig og konstruktiv behandling af de patienter, der kommer på sygehuset.

Som tidligere nævnt er det ikke sundhedspersonalet der er noget galt med, men lægevikariaterne som svigter.
Med venlig hilsen

Bent Sand

Kujataani Asaasoq ApS Sydgrønlands Rengøring ApS

Postboks 527, 3920 Qaqortoq
Fax 64 19 41 • Mobil 49 31 32

asaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq

Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse

KUJATAANI PEQQINNISSAQARFIK SUNDHEDSREGION KUJATAA

Ambulanc-it pinartoqartillugu / Oqarasuaat nuutsitsisartog: 64 22 11

Nakorsiartarfik: 80 11 22

Akeqanngitsumik oqarasuaatikku piffissamik inniminniineq nal. 08.00 - 10.00.
Pingasunngorneq matoqqasarpog, pilaaviisarneq pillugu.

SMS 21 30 00 atorlugu ulluni ukunani;
ataasinngorneq, marlunngorneq, sisamanngorneq tallimanngornerlu ilanngullugu.

Eqqaamallugu inuup nr.-a kisiat sms-kut allasagakku.

Nakorsiartarfimmiit nal. 13.00 nallertinnagu sianerfigineqarumaarputit.

Ambulance akut / Telefonomstilling: 64 22 11

Ambulatoriet: 80 11 22

Gratis tidsbestilling: 08.00 - 10.00.

Onsdag lukket p.g.a operationer.

SMS dit personnummer til mobil 21 30 00, mandag, tirsdag, torsdag og fredag.

Husk kun personnummer.

Ambulatoriet ringer herefter tilbage på det mobilnummer inden kl. 13.00.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Napparsimavik Qaqortoq
Sygehuset Qaqortoq

Meeqqat inuusuttullu timiminnik aalatitsinngippallaqaat

Nukappiaqqat niviarsiaqqallu timersorpiarneq ajorput, pingaartumillu nivissat nalaasaarfik qimakkuminaatsit-tarpaat. Kalaallit Nunaanni meeqqat atuartut akornan-ni misissuinerup tamanna takutippaa.

Meeqqat pinnguarlutillu timiminnik atuisussaapput – siso-rarlutik, sikkilerlutik arpallutillu. Kalaallit Nunaannili mee-rarpassuit taamaaliorneq ajorput. Nalunaaquttap akunner-passui issiaannartarput, immaqa kammalaatitik arsaattarfim-mi arpaqattaqatiginissaraluannut imaluunniit sisorartarfim-si sisoraqatiginissaraluannut taarsiullugu qarasaasiarlutik.

Meeqqat 21 %-iinnaasa akissutaasa takutippaat Inuusutissat Timigissartarnerlu pillugit Siunnersuisoqatigiit ullut tamaasa minnerpaamik nalunaaquttap akunnerani ataatsimi timimik atuisarnissaq pillugu inassuteqaataat malit-

tarlugu. Niviarsiaqqat 15-17-inik ukiullit akornanni suli tamanna ajorneruvoq. Taakku 8 %-iinnaasa oqaatigaat ullut tamaasa ullormut nalunaaquttap akunnerani ataasimi timi-minnik atuisarlutik.

Meeqqalli atuartut timimik atuisarneq pillugu aperineqar-mata assersuutigalugu pisunneq akissutissanut ilaangim-mat ilimagineqarpoq amerlanerit pisortatigoortumik inassu-teqaatinik malinnittartut.

WHO-p inassutai assigiinngissitaarnerusut malillugit meeqqat 5-it 17-illu akornanni ukiullit ullut tamaasa min-nerpaamik nalunaaquttap akunnerani ataatsimi timiminnik atueqquneqarput - naammaannartumiit tamaviaavittarnissaq tassani aamma pineqarput. Tassa sammisat timersornerillu ilinnut anertikkartitsisussat tassani eqqarsaatigineqarput. Aamma pingaaruteqarpoq meeqqat nukimminnik saaner-minnillu nukittorsaaniarlutik sapaatip akunneranut minner-paamik pingasoriarlutik tillerminnik qaffatsitsarnissaat (imminnut qasutittarnissaat) imminnullu kiagutsittarnissaat. Eqqissilluni pisuttuarneq naammanngilaq, naak tamanna susoqannginneranik ajunnginnerugaluartoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisup Doris Jakobsenip taamaat-toqarnera ernumassutigaa, inuillu meeqqanut tunngasutigut suliaqartut tamaasa meeqqat timiminnik atuinissamut piu-massuseqalernissaannut ikuunnissaannik kajumissaarlugit:

- ”Nalunngilarput timimik atuneq peqqissutsitsinnut pitsaa-sumillu inuuneqarnissatsinnut pingaaruteqarluinnartoq. Meeqqat atuartut timiminnik atuisartut atuarfimmi angusa-rissaarnerusarput meeqqanullu timiminnik atuneq ajortunut sanilliullutik inuunerinnerusarlutik. Anguniagaraarput meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit tamarmik skii-ma malillugu nalunaaquttap akunnerani timiminnik atuisar-nissaat”.

Qanittukkut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup timimik atuisarnerup siuarsarneqarnissaanut qanoq iliorsinnaaner-mut isumassarsiorfik saqqummiuppaa, tassani ilaatigut atu-arfimmi pisortat ilinniartitsisullu atuarfimmi timimik atui-nerunissamut ”siunnersuutit peruserineqarsinnaasullu” nas-saarfigisinnaavaat. Assersuutigalugu timimik atuisarneq ilinniartitsinermut ilanngunneqarsinnaavoq, imaluunniit atu-arfimmi kikkut tamarmik ulloq aallarnerlugu pisuttuatar-sinnaapput arpallutilluunniit.

Qaqortoq VVS-Service ApS

Boks 59 • 3920 Qaqortoq

**Alt i vand, varme og sanitet
samt oliefyrservice**

Fali. 49 41 11

Telefon. . 64 20 77

Fax. 64 26 77

Værksted: Masarsuk B-762

Fortælling om et sygdomsforløb

Ove Christensen

(IB) Kujataamiu har før indeholdt beretninger og læserbreve om forholdene i det grønlandske sundhedsvæsen. Oftest – stort set altid – har det været kritiske indlæg, og den følgende fortælling om et sygdomsforløb er da heller ingen undtagelse herfra – tværtimod. Patientens oplevelser i det konkrete tilfælde burde give de ansvarlige anledning til alvorlig selvransagelse, idet forløbet viser, at det åbenbart ikke alene er et spørgsmål om økonomi og ressourcer, når noget går galt.

Redaktøren har snakket med en lettere frustreret Ove Christensen. Lange ventetider, selv ved alvorlig sygdom, og manglende svar, senest på en scanning, som er foretaget på Sana i Nuuk.

Ove Christensen fortæller til Kujataamiu om forløbet af sygdommen: "I juli / august 13 konstaterede jeg de første symptomer på min sygdom. Jeg opdagede, at jeg havde blod i afføringen. Min første tanke var, "nå, det er nok bare en hæmorrhoid".

"Efter en 14 dage - 3 ugers tid spurgte min kone til mine symptomer, mens jeg sad på potten. Efter et kik kunne vi begge se, at der var rigtig meget blod. Konen beordrede mig til øjeblikkeligt at bestille tid hos lægen, hvilken jeg også gjorde".

Af fysiske symptomer udover blod i afføringen havde Ove haft lidt trykken i ribbenene i venstre side. Hvilket, han troede, skyldes overvægt.

Han kom til lægen og blev undersøgt i tarmene. Lægen for-

talte Ove, at "det ser sgu ikke helt godt ud". Ove skulle derfor til Sana i Nuuk og få foretaget en koloskopi, (en kikkertundersøgelse af tarmene), da en sådan undersøgelse ikke kan udføres her i Qaqortoq.

Ventetid

Ove Christensen fortsætter: "Jeg ville blive indkaldt indenfor 1 måned, for som lægen sagde, "når det ser sådan ud, så skal det gøres hurtigt". Da der var gået 1 måned, spurgte min kone mig, om jeg var blevet indkaldt til undersøgelse. Det måtte jeg jo svare nej til. Hun spurgte igen, da der var gået halvanden måned. Men jeg havde stadig ikke fået en indkaldelse."

"Jeg kontaktede derfor sygehuset i Qaqortoq og rykkede for svar. Herfra blev det oplyst, at sygehuset i Qaqortoq ikke havde hørt noget fra Sana", fortæller Ove.

Da Ove i starten af november fortsat ikke havde hørt noget, ringede han selv til Sana. 3 måneder efter han var blevet undersøgt af en læge på Qaqortoq sygehus. Ove gjorde opmærksom på, at han skulle have været til undersøgelse indenfor 1 måned. Men Sana kunne ikke gøre noget, da der var en lang ventetid. Der kunne således gå 3 måneder mere, inden han kunne få en tid. Så det var en meget nedtrykt Ove, som måtte overbringe denne ikke særligt opløftende nyhed til sin kone.

Familien følte, at de ikke turde vente længere, fordi lægen, som havde undersøgt Ove, udtrykkeligt havde sagt, at den

Fort. næste side →

Sana

yderligere undersøgelse skulle foregå indenfor 1 måned. Nu risikerede han at skulle vente i 3 måneder, ud over de 3 måneder, der allerede var gået, på at blive undersøgt i tarmene. Så længe turde han og familien ikke vente på at få en diagnose. Så i desperation undersøgte de andre muligheder, så de ikke længere var afhængige af det grønlandske sundhedsvæsen.

Alternativet

”Vi fandt ud af, at firmaet, hvor jeg arbejder, havde en forsikring. Jeg kontaktede forsikringen og forelagde problemet. Derefter skete alting meget hurtigt. Jeg fik oplyst et skadesnummer af forsikringsselskabet og fik at vide, at jeg selv kunne vælge hvilket privathospital, jeg ville bruge. Jeg

valgte at kontakte privathospitalet Hamlet i Danmark. Her fremlagde jeg igen mit problem og fik den besked, at jeg bare kunne komme. Jeg købte en billet og skulle have været af sted torsdag den 22. november 2013, hvor jeg skulle undersøges mandagen efter. Tænk: Ankomme fra Grønland om torsdagen og derefter at blive undersøgt kun fire dage efter ankomsten! Det, syntes jeg, var fantastisk.”

Kræft

”Men på grund af vejret nåede jeg først til Danmark 1 uge efter. Jeg kom frem den 30. november, og jeg fik en tid til undersøgelse på privathospitalet Hamlet mandag den 2. december 2013. Jeg blev undersøgt den planlagte dag med en koloskopi, og de fandt en kræftknode på størrelse med

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

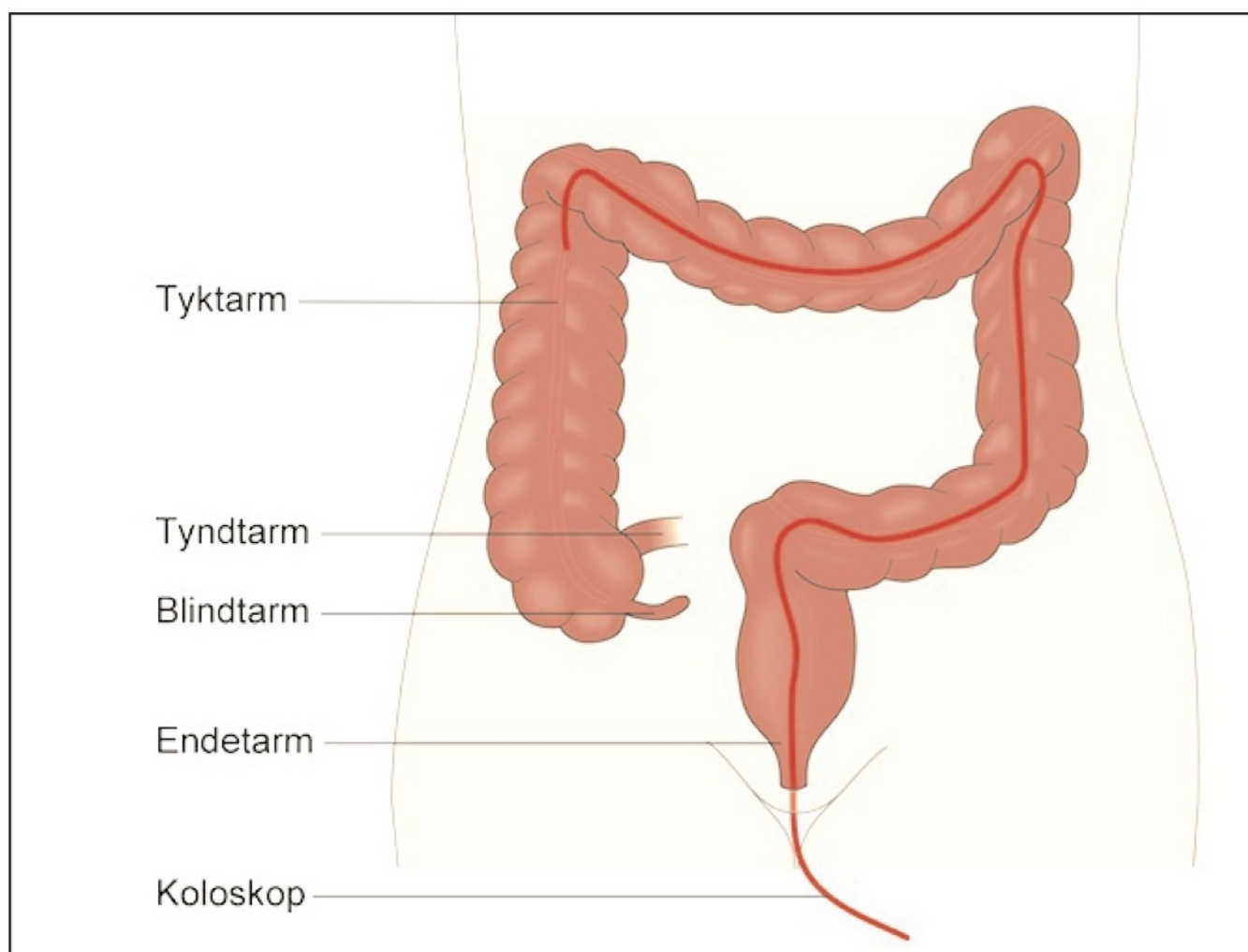
Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00

Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

Autoriseret Yamahaforhandler

en lille knyttæve i tyktarmen. Inden for 15 minutter fik jeg besked om, at jeg skulle MR scannes næste dag. Jeg blev skannet om tirsdagen, kaldt ind om onsdagen og fik at vide, at kræftkuden ikke havde spredt sig, og at jeg kunne blive opereret den efterfølgende mandag. Jeg har hele vejen igenem, fra start til slut, fået professionelt og sober behandling på Hamlet”, siger Ove Christensen.

Da Ove fik at vide, at det var en kræftsvulst, måtte han lige trække vejret en ekstra gang. Som han selv udtrykker det: “Det var psykisk meget hårdt”. Hans første tanke var naturligvis familien i Qaqortoq og den skrækelige tanke om, hvad der kunne være sket, hvis han havde ventet de yderligere 3 måneder hjemme i Qaqortoq.

Operationen, der strakte sig over 6 timer, forløb planmæssigt. Lægerne fjernede 70 cm. af tyktarmen, og derefter blev Ove syet med 600 sting i maven, både inde og ude. Fra Ove blev opereret, til han igen kom hjem, gik der 10 dage.

Kontrol

Ove skal hvert år have en koloskopisk undersøgelse. I den forbindelse bliver han også undersøgt for polypper. Ved seneste undersøgelse i år fandt og fjernede lægen 5 polypper, hvoraf 3 af dem havde forstadier til kræft. Den første gang blev der fjernet over 20 polypper i tyktarmen. Ove har selv valgt, at disse undersøgelser skal foregå på privathospitalet Hamlet, og derfor må han selv betale herfor. Undersøgelserne foretages i forbindelse med hans årlig ferie.

Ifølge Ove blev den manglende sagsbehandling på Sana taget meget alvorligt. Han fortsætter: “Jeg mødte daværende distriktslæge Lars Klenov i Brugsen mellem jul og nytår 2013. Klenov havde hørt rygtet og taget det til efterretning. Han spurgte til journaler fra Hamlet, så de efterfølgende ville vide, hvad der skal gøres ved mig.

Ved den første konsultation i januar 2014 med Lars Klenov her i Qaqortoq ville han bestille en tid til koloskopi og scanning. Jeg afslog selvfølgelig koloskopien, da jeg jo selv har en aftale med Hamlet herom. Jeg blev så skrevet op til MR scanning i Nuuk. Jeg fik tid i juni 2014 og fik svar allerede et par dage efter, mens jeg endnu var i Nuuk. Og svaret var positiv.

Senere blev Ove igen spurgt om han ville have en koloskopi, hvilke han afslog. Men han ville godt til MR scanning i Nuuk og det skulle han så i år igen. Alt gik dog denne gang ikke helt efter planen.

MR scanning i Nuuk

Ove siger: “Jeg blev ringet op af sygehuset her, som fortalte mig, at jeg skulle til Nuuk for at blive MR scannet, og at der lå en billet til mig. Jeg tog til sygehuset for at hente billetten, og fik at vide, at jeg ville blive hentet i lufthavnen i Nuuk og herefter blive indlogeret på patienthotellet. Jeg meddelte sekretæren, at min søn ville hente mig i lufthavnen, og jeg skulle bo hos ham. Det var i orden, og sekretæ-

Fort. næste side →

Privathospitalet HAMLET, Søborg

ren ville give beskeden videre til Sana.”

”Efter at jeg var ankommet til Nuuk og indlogeret hos sønnen, gik jeg ned til Sana og meldte mig til. I stedet for at blive budt velkommen fik jeg skældud: ”Hvorfor jeg ikke stod ude i lufthavnen, for chaufføren ventede på mig”. Jeg svarede, at jeg har givet besked om, at jeg blev hentet privat. ”Nå ja, det er rigtig”, svarede hun og fortsatte: ”Her er en nøgle”. ”Til hvad?” spurgte jeg. ”Det er til dit værelse på patienthotellet”. Jeg svarede meget pænt og venligt, at jeg jo havde oplyst, at jeg ville bo privat hos min søn. ”Men jeg vil godt vide hvornår jeg skal til MR scanning i morgen.”

”Det kunne hun ikke på stående fod svare på, for den oplysning lå på et andet system. Hun undersøgte det dog straks og fortalte, at jeg ikke havde nogen tid endnu, men at de ville ringe til mig. Jeg spurgte så om, hvornår de ville ringe. ”I morgen”, svarede hun.”

”Dagen efter om onsdagen fik jeg ingen opringning. Torsdag valgte jeg at troppe op på Sana for at høre, om de havde smidt mit telefonnummer væk. Det var imidlertid ikke tilfældet, og de skulle nok ringe mig op. Jeg valgte dog ikke at gå, men sagde, at jeg blev siddende og at de bare kan gå ud til mig, når der var noget nyt. Endelig kl. 10.30 kom hun glædestrålende ud til mig og sagde, at jeg nu havde fået en tid kl. 14.”

Sydgrønlands El ApS V/ Per Holm Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19
Hans Mikaelson 49 46 50
Jørgen Andreassen 49 46 58
Værksted 64 34 81
Fax: 64 19 41

E-mail: sydel@greenet.gl

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

”Jeg gik derfra, men ikke lang tid efter ringede de nede fra MR scannerafdelingen, om jeg havde tid til at komme nu. Jeg tænkte straks, at det nok skyldtes en afbestilling, siden de kalder på mig før tid. Jeg spurgte dem, om de havde fået en aflysning. ”Nej, vi har ikke noget at lave”. Jeg spurgte derefter, hvorfor de ikke havde ringet i går (onsdag). ”Ja, men det er der ingen, som har fortalt os”. Hvorefter jeg fik at vide, at jeg kunne være blevet undersøgt i går”, fortæller Ove Christensen.

Men allerede inden han gik

fra MR scannerafdelingen, fik han oplyst, at han ikke vil få resultatet af skanningen, da radiologen var ude at rejse. Og det var kun radiologen, som kunne tyde billederne. Ove kom derefter hjem om tirsdagen med lovnin-
g om svar så hurtig som mulig.

Intet svar

Efter et stykke tid hvor, han ikke havde fået svar på resultatet af skanningen, bestilte Ove en tid på vores lokale sygehus omkring 1. juni, idet han troede, at sygehuset i Qaqortoq nok ligger inde med svaret. Han spurgte efter resultatet af skanningen. Men sygehuset havde heller ikke fået svar. Der var nu gået 5 - 6 uger efter MR skanningen.

Da Ove var en smule bekymret, tog han selv affære og fandt Sanas e-mail-adresse på nettet, så han kunne skrive og rykke for et svar. Han skrev derefter til en adresse med navnet Nuukdoktoren og fik så det svar tilbage, at denne adresse kun var for Nuuk-borgere. Længere kom han så ikke. Og han har endnu den dag i dag ikke fået svar på resultatet af skanningen, som blev foretaget tilbage en gang i maj 2015.

Daværende distriktslæge Lars Klenov havde allerede i februar 2014 opfordret Ove Christensen til at klage over den første del af sygdomsforløbet, hvor han ikke blev taget særlig alvorligt. Han fulgte opfordringen og klagede til Sana. Han har ikke fået svar endnu.

Sluttelig gør han opmærksom på, at de mennesker han har haft kontakt med i det grønlandske sundhedssystem har været hjælpsomme og gjort deres bedste.

Skriger på handling

Ovenstående beretning taler vel for sig selv. Og fortæller om et sundhedsvæsen, som langt fra lever op til de krav, man som borger med rette kan forlange i dagens Grønland. Ove Christensen har – midt i sin alvorlige sygdom – dog været så heldig, at han er ansat i et selskab, som har forsikret medarbejderne i tilfælde af sygdom. Det er ikke alle, der er sådan stillet. Man tør næsten ikke tænke på, hvordan forløbet ville have været for andre, der ikke er inde under en forsikring.

Beretningen fortæller også om forhold og mangler, der – som det er nævnt i indledningen – ikke har direkte sammenhæng med de økonomiske realiteter, men som i alt fald bekræfter, at der er noget galt i ”systemet”.

Hvor længe kan og vil borgerne leve med det?

**Qaqortoq-Entreprenør
foretning ApS**

Kilaalap Aqq 1296
Postboks 420
DK-3920 Qaqortoq

Udfører alt arbejde inden for:

Jordarbejde

Borearbejde & Sprængningsarbejde

Vandledningsarbejde & Kloakararbejde

Terrænarbejde & Belægningsarbejde

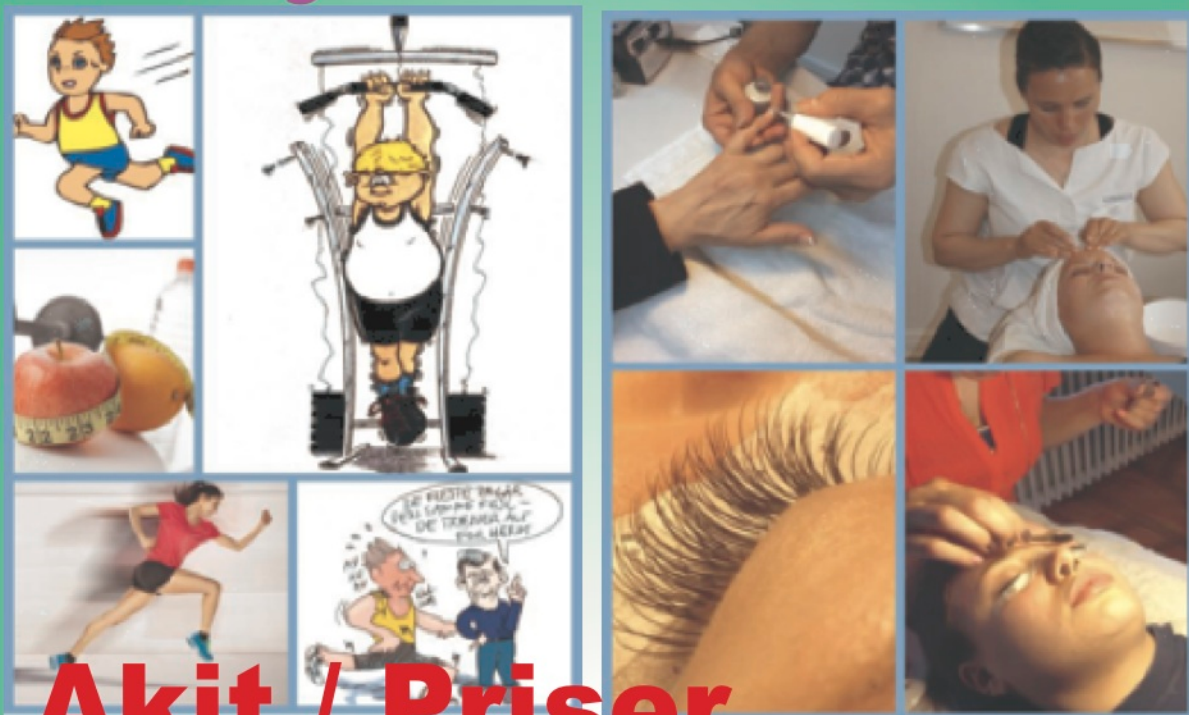
Halvrørsarbejde

Betonarbejde

**Postboks 420, 3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 20 44 - Fax 64 20 25
Mobil: 49 38 69
E-mail: qef@qef.gl**

Fenja - Beauty & Fit 4 U

Akit / Priser

Vippe extension:	595 kr.
Ansigt behandling. Priser fra:	375 kr.
Akupunktur. Priser fra:	200 kr.
Pedicure fodpleje. Priser fra:	350 kr.
Manicure håndpleje. Priser fra:	275 kr.
Farvning af vipper og øjenbryn samt retning af øjenbryn:	250 kr.
Retning af øjenbryn:	50 kr.
Voksbehandlinger. Priser fra:	99 kr.
Makeup:	200 kr.
Træning med personlig træner/fitnessinstruktør. Priser fra:	350 kr.
Få skin Care analyse og køb hudprodukter ud fra din hudtype. Priser fra:	75 kr.

Inniminniiffissaq: / Bestilling hos:

Pilunnguaq Benjaminsen
53 97 87